

somhelst grundlovhjemlet Adkomst til de Paastande, som Flertallet her ved enhver Leilighed fremsfører. Man klager bestandig over Ulfstbesættelser af Folkets Rettigheder, over Krænkelse af Folkets Rettigheder. Ja, det er meget muligt, at Folkets Rettigheder ere krænkede; jeg finder det ogsaa, men jeg finder dem krænkede mine Herrer derved, at, medens vi skulle samles i denne Sal for at værne om, at Retfærdighed og Billighed kunne ske Fyldest ved vor lovgivende Virksomhed, bliver det ene Aar efter det andet den ene Lov efter den anden flaaet ihjel, hvoraf tusinde Medborgeres Skjebne afhænger, og vi se det ene Aar efter det andet det ene Lovforslag efter det andet af de mest intetsigende Grunde blive bortvist eller ligefrem udstemt af Flertallet. Jeg maa da rigtignok tilstaa, at det forekommer mig, at Landets Interesser kræntes saa grovt, som nogen Deltager i den lovgivende Magt kan krænte dem, thi det er et fuldstændig berettiget Krav, som ikke alene Landet i dets Helhed, men enhver dansk Borger har, at vi, naar hans Skjebne er undergivet den lovgivende Magts Afgjørelse, skulle tage det under Overveielse; vi have ikke Ret til at styde den Virksomhed fra os, hvoraf saa mange Menneskers Skjebne afhænger. (En Stemme: Hvorfor har man da valgt os?) Ja, det kan gjerne være, at Landets Borgere have været uheldige i deres Valg — jeg er tilbøjelig til at tro det — men derom dreier Talen sig ikke. Jeg mener altsaa, at dersom Folkets Rettigheder ere krænkede, er det navnlig i den af mig ansøgte Retning, at Krænkelsen har fundet Sted, og det forekommer mig, at en af de helligste Rettigheder, man overhoved kan tale om i nogen Stat, er Retfærdighed, og naar denne Retfærdighed ikke har større Betydning, end at man for al fremme, hvad jeg kun kalder Partii-interesser, lader hele Samfundsklassen saa vel som enkelte Mænd Aar for Aar vente paa Retfærdighed, anser jeg det for en meget stærk Krænkelse. Jeg selv vilde anse det for en stor Besiggnelse for Landet, om virkelig Folkethinget igjen kunde træde i det Forhold til Regjeringen, at det kunde komme til at udøve direkte Indflydelse paa Landets Styrelse; jeg vilde anse det for et lykkeligt Dieblik, naar virkelig Regjeringen kunde udgaa af dette Folkethings Majoritet. Der er meget endnu at rette, megen gammel Slendrian, som endnu trænger til at ses efter, og i den Retning turde man fra denne Side vel være fuldstændig enig med Flertallet i, at der er meget at gjøre for et Ministerium, udgaaet af dette Thing, naar Forholdet var saaledes, at et saadant virkelig kunde komme tilstede. (En Stemme: Hvorfor kan det ikke det?) Ja, naar det ærede Medlem spørger: hvorfor det ikke kan komme tilstede, forekommer det mig, at jeg allerede har paavist det; det, der er Betingelsen, synes det ærede Medlem at mene, er, at de Herrer have deres egen Lillid og maasse deres Valgeres Lillid, men hverken de Herrer

eller Deres Valgere have det Mindste med denne Sag at gjøre (Riser: Hvorfor sidde vi da her?) Ja, det, hvorpaa det kommer an, afhænger — det er forunderligt, at de Herrer kunne være saa tungnemme, at de ikke kunne indse det — af, at de have Lillid hos den, der skal udnævne Ministrene. Hos denne Magt og det Landsting, hvormed de skulle samarbeide for at kunne udrette Noget, skulle de have Lillid, men det kommer ikke ved at flaa Lovforslag ihjel eller vise Genfynsløshed overfor andre ligeberettigede Deltagere i den lovgivende Magt. Altsaa, det Maal, som de Herrer stræbe efter, og som jeg — det udtaler jeg ikke blot for mit eget Bedkommende, men vist ogsaa for mange Andres paa denne Side — vilde anse det for en Lykke for Landet at se naaet, nemlig at der af Flertallet af denne Sal kunde dannes et Ministerium, vil aldrig kunne naas, før Flertallet har vundet Indflydelse paa de Steder, som har Indflydelse derpaa. Det er ofte nok sagt de Herrer, men er altid blevet modtaget paa samme Maade som i Dag, og derfor høre vi dybere og dybere i dette Ølste, som jeg ikke ser, at vi kunne komme ud af uden farlige Konflikter. De Herrer have regjeret saa længe i denne Sal, at det nu maa kunne ses, hvortil denne Regjering har ført. Den har ført dertil, at paa disse Sted, hvor man i den første Friheds tid troede, at det Øbleste og Bedste i Landet skulde samles for gjennem gjensidig Meningsudveksling ved Erfaring, Kundskab, Talent og Dygtighed gjensidig at besyngte hinanden og under sælles Stræben for, hvad der er Godt og Stort, at være Befolkningen til Nytte, paa dette Sted komme vi nu sammen for at forslaa Tiden, som vi bedst kunne med at sige hinanden Ubhageligheder og spore Beviser for vor egen Ufeilbarlighed, Beviser, som for Resten Ingen bryder sig om at høre, fordi man tror, at man kan gjøre, hvad man vil. Dertil har Flertalsregimentet i denne Sal ført os i de senere Aar. Jeg tror, at man dog maa kunne komme til den Gættelse, at der er et bedre Maal at stræbe efter end det, vi hidtil have naaet. Jeg veed vel, at, hvor meget man end fra denne Side søger at komme til Forstaaelse med det ærede Flertal, kan man lige saa godt tie stille; thi det bliver ikke hørt. Men paa den anden Side forekommer det mig, at enhver Henvendelse fra Flertallet bør fra vor Side modtages med aabne Øren, og selv om man ikke tror paa noget heldigt Resultat, skal man dog med sine bedste Kræfter arbejde for at tilveiebringe det. Blandt de mange Argumenter, her ere fremkomne i denne Sag, er ogsaa det, at Flertallet optræder som særlige Talsmænd for Befolkningens store Masse, og det ærede Medlem for Deile Amts 2den Valgkreds (Berg) henvendte forleden den Vebredelse til mig, at vi herovre ikke fulgte med, naar Flertallet her fremkom med Forslag i den Henseende. Jeg maa